

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A Bajai utcával szemközt Falczione-féle ház,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemé-
nyek intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:

DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Neptanulóknak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1.50
Egyen szám ára 10 kr.

Reformok.

A vezércikk az a cikk, amelyet pesti újságból kevesen olvasnak el, vidéki újságból pedig senki sem.

Minélfogva valósággal önfeláldozó mártír az, aki mégis ráadja a fejét, hogy vezércikket írjon vidéki újságba.

Most az egyszer azonban sikerült olyan cikkre akadnunk, amely bátran elolvasható.

Egyben-másban talán másként nyilatkozhatnánk, mint az alább közreadott cikk illusztris megírója, de Horváth Gyula képviselő oly eredeti fej, hogy meghallgathatja őt az is, akinek más a véleménye.

A cikk, mely a Magyar Hirlap hasábjain jelent meg először, nagy port vert föl az egész hazai sajtóban.

Közöljük belőle a következőket:

Nekünk azokhoz a reformokhoz, a melyeket a szenvedélyek követnek, a taktikai fondorlatok vetnek fölszínre, az eddigi tapasztalatokon okulva, nincsen bizalmunk.

A véderő-vita után felszínre hozták a közigazgatási reformot, — a Szapári-javaslatoknak még a nyomát is befutta a szél. Egy betű sem valósult meg a reformból, hanem e helyett a közigazgatási rendszerünkben és annak intézőiben a bizalom teljesen megrendült. Gróf Szapáry javaslata megmozdított a törvényhatóságban, a Hieronymi elölreláthatólag meg fog mozdítani a községben minden rendszert, kapcsolatot, egyént és viszonyt, mely eddig létezett, a nélkül hogy emberileg belátható időben ezeknek újabb megszilárdulása, a törvények mielőbbi megalkotása és életbe léptetése által várható is volna.

Ez a kormánynak és pártjának eddigi nagy reform-műve.

A megfeneklett közigazgatási reformot fölváltotta az egyházpolitikai. Ez a társadalmi és pártviszonyokba az elválasztó éket verte bele, úgy, hogy ma alig van társadalmi réteg vagy politikai párt, melynek szerkezete meg ne lenne bomlasztva, vagy la-

zitva az egyházi és felekezeti kérdéseknek előtérbe tolása által.

Most jön az a parlamenti, a főrendiházi reform. Holnap a nemzeti-ségi szociális reform-javaslatok fognak kísérteni.

E századnak minden megoldatlan kérdéséhez Wekerle miniszterelnök úr bátor kezekkel nyúl. Hogy is ne tenné ezt, midőn az ő törvényalkotási stratégiája nem a kérdések megoldásában, hanem azoknak fölvetésében kulminál.

Ki az, a ki nem látja, hogy a kormány politikája mesteri kézzel vezetetik?

Az a kormány, a melyik rokonszenves tulajdonságú tagokkal bír, bátran veheti a reform-munkálatokat kezébe. Ki veszi komolyan a Wekerle miniszterelnök úr főrendiházi reformját, ha tudja azt, hogy a miniszterelnök úr eme reform keresztülvitelére a főrendiháznak egyetlen számbavehető csoportjának támogatását még nem biztosította magának?

Vagy úgy tartja a miniszterelnök

TÁRCZA.

Olvasgatok sokszor . . .

Olvasgatok sokszor a nagyok könyvéből,

A kik a múlt írták,

Szívelke mártott tollal írták,

S lánglelkű szent lelkek voltak mindmegannyin:

Berzsenyi, Garay,

Míg a harmadikat, Petőfőnek hívták . . .

S amint olvasgatok könyveknek lapján:

Ékes gloriájú

Teremtő lelkűnek dus szentegyházába,

Mintha egy bus sejtés fölt, nehéz ködként,

Óriási sullyal,

Kétkedéssel küzdő lelkem fölé szállna.

Ehhal ajakamról még a dal is ekkor,

Néma lesz a kobozom,

Mintha minden hurja rongyra szakadt volna —

S elborul a lekem bus gondtól gyötörve,

És a jövőt kémlem,

Melyből mintha felém egy sejtelen szólna.

S ez a sejtelen! — ön érzem, tudom, nem csal;

Mert amit én várok:

Szerelem, dicsőség nem nekem teremnek —

Koszoru, ha fedné is honlókomb' egykor,

Nem leszek boldog — mert

Nem így születnek, kik boldogok lehetnek!

Más világ, ön más, más, a költő világa! . . .

Bontott szárnya készíti

Fel-fel a magasba, idegen világba,

S míg az eget járja, nem is vesz észre,

Mint egeti őt meg

— Mint gyertya a lepkét — a magasság lángja . . .

Álmodoztam én is egykor boldogságról,

Nekem is volt álmom,

Pényes, mint a csillag oda fent az égen —

S reménykedve hittem én a szerelemben,

Mit annyit olvastam,

A láng lelkű költők büvös énekében.

És mindennek vége! — hitem összeomlott,

A reményesség megcsalt;

Beszélhettek nekem, istenített költők!

A mit szerelemről s édes boldogságról

Zengtetek bűbájjal:

Nem bírtátok! — nem volt az igaz, csak — költőt.

Herke Mihály.

Egy aggastyán naplójából.

A „Zombor és Vidéke” eredeti tárczája.

Írta: ifj. Kubiss Agost.

Mintha nehéz ra blánczokra volna
verve testem, olyan kint eljés perczek gyöt-

rik lelkeket. Képzetlen örületes sebességel szárnyal s hol itt, hol ott ragad ki egy-egy édesen fájó pillanatot a multak lettint emlékeikről. Szivemben zugó vihar-ként tombol a vágy: még egyszer élni át a boldog ifju éveket . . .

Hah, jőjj hát te percz s ragadj magaddal el, hadd légyen még egyszer vidám lelkem, hadd dobogjon még egyszer, csak még egyszer, utoljára e szív, melyet a bu, a kin, a fásultság zill! . . .

Ugy-ugy, kerítetek csak hatalmatokba ti tovatúnt perczek, ti elröppent boldog idők; kerítetek csak hatalmatokba, ringasatok el csendesesen s hozzatok üdítő édes álmat én reám!

Ah, jőjjetek csak, jőjjetek, hisz lelkem oly örömet száll vissza a multba; jőjjetek, és ragadjátok el szárnyaitokon az ősz férfit, kinek a multból, kinek lettint ifjukurából a képzelet foszlányain kívül talán miye sem maradt meg.

Oh, rideg, komor való és rózsás lettint mult idő! . . .

Hiszen újlag gyermeknek érzem magam, ha képzeletem veletek együtt újra és újra kalandozhatja be a multak balzsamillatot árasztó virányait s ha lelkem ismét szabadon csaponghat, mint valaha, az ábránd mezején és boldogság ösvényein . . .

De miért is nem maradhattam ön mindig fiatal? Miért is kellett nekem megöregedni?! . . .

ur, hogy valamint Eötvössel Apponyi, a kálmínistákkal a katolikusokat, az aulikusokkal a liberálisokat, a papokkal a világiakat, Atzél báróval Tiszát, Bauer báróval Lobkovitzot, majd a képviselőházzal a főrendiházat fogja reformálni? Az egyéneket egyénekek rendszabályozza, intézményeket intézmények ellen játszik ki, reformokat reformokkal szorít háttérbe és mindezt nem veszi senki észre?

Még megérjük, hogy marionettjeivel megvádoltatja az ellenzékét, a miért nem ülnek föl a főrendi reformjának; sőt tiltakoznak az ellen, hogy a kormány vegye a parlament két házának reformját kezébe, a melyik az aulikus iránynak eddig soha nem sejtett hatalmat szerzett Magyarországon és a mely kormány a nemzeti irányzatnak és önérzetnek megalázó kudarcra kudarcot szerzett.

Inkább ki tudunk Pálffy Moric és Zichy Ferenc grófok nemzeti önérzetével, független, szabadelvű fölfogásával békülni, kik mégis csak izolálva állanak, ha nem is a szabadelvű pártban, hanem a főrendiházban, mint ahogy meg tudjuk bocsátani a kormányt a honvédszobor leleplezésénél tanusított magatartását, vagy a miniszterelnök urnak kedélyes mosolygását, a mellyel megörvendeztette és földerítette az országot, a midőn Keglevich grófnak nyilatkozatát végighallgatta, hogy a „magyar hadsereg“ csak frázis a kiegyezési törvényben; vagy Bauer hadügyminiszter urnak azon nyilatkozatát, hogy míg ő miniszter lesz, addig magyar katonai akadémia sem lesz, végigkísérni méltóztatott.

Igy ezen az áron, a mennyibe a miniszterelnök urnak egyházpolitikai programja a nemzetnek kerülni fog, reformokra nincsen szükségünk; mert a mikorra megvalósulnak reformjai, akkorra elveszett a magyar nemzeti állam.

Kormányintézkedés a kolera ügyében.
Hieronymi Károly belügyminiszter a kolera ellen való védekezés dolgában a következő körrendeletet intézte a vármegyei törvényhatóságokhoz.

Több külföldi európai államban szörványosan előfordult koleraeset és a hazánkban helyenkint fellépett heveny, gyomor- és bélhurut gyanus és aggasztó esetei arra indítanak, hogy a melegebb nyári időszak közeledtével ismételve felhívjam a törvényhatóságot az általam folyó évi február 28-án kiadott 5856. számú körrendelet érellyes és gyors végrehajtására.

Ezen felhívással kapcsolatosan további intézkedések végett a következőket rendelem el:

Tegye a törvényhatóság a járási főszolgabíráknak és járási orvosoknak, illetve a rendezett tanácsú városok polgármestereinek, rendőrkapitányainak és városi orvosoknak a legszigorubb felelősség terhe alatt teljesítendő köteleességtüké az alábbi intézkedések haladéktalan foganatosítást, egymint:

1. A város, illetve községek területén az 1876. XIV. törvénycikk 141. §-ának végrehajtása általában a köztisztaság megőrzése a lehető legnagyobb szigorral és pontossággal eszközöltessek.

E célból városokban a rendőrka-

pitány, községekben a községbíró, mind egyik az előjáróság egy tagjával hetenkint egyszer helyszíni vizsgálatot tartson, az utcák, terek, nyilvános épületek, nevezetesen vendéglők, korcsmák, kávéházak, cukrázsdák stb., nemkülönb a magánépületek helyiségeiben és udvaraiban a tisztaság és az egészségügyi rendszabályok megtartásának ellenőrzése végett s az e téren tapasztalt hiányok és mulasztások pótlásáról azok köztörvényi megtorlásának fentartásával az illető mulasztók költségére gondoskodjék.

Különös figyelemmel legyen a rendőrkapitány, illetve községbíró arra, hogy az árnyékszék, pócegödörk tartalma hetenkint kétszer megfelelő mennyiségű mésztejjel (1 kiló mész 4 liter vízben megoldva) fertőtleníttessék.

2. A mennyiben a városban vagy községben rossz vizet szolgáltató kut lenne, az hatóságilag elzárandó.

A folyam mentén vagy álló víz mellett épült községek lakói minden héten falragasz- vagy dobszóval való közhírrététel útján figyelmeztetendők, hogy a folyók vagy tavak vizéből merített vizet előbb forralják fel, azután hűtsék le, és csak az ilyen felforralt és lehűtött vízzel éljenek.

3. A községi előjáróság és a városi piaci rendőrség fokozott érellyel és szigorral ügyeljen fel a husszemlére és az ártalmas italokat és ételeket kobozza el; a korcsmai zárórára fennálló szabályzatot pedig szigoruan tartassa be.

4. A városi és községi előjáróságok gondoskodjanak fertőtlenítő szerekre, az 1000 lakoson felüli közsé-

Ah, boldog gyermeki évek!

... Mennyi barázdát felejtett arczomon az évek sulya... A gyermeki rózsáspirt a sápadtság színe váltotta fel.

S vajjon ki hinné el, hogy bágyadt, üvegszerű tekintetem, egykor ifju hévvel tüzet, fényt tudott lövelni? Ki hinné el, hogy ezen a sápadt, beesett arczon is valaha az üdőség, a vidámság derűje pajzánkodott és hogy szintelen ajkaim is morolyra nyiltak, mosolyra, melyben annyi vágy, melyben annyi boldogság vegyült el, a gyermeki csínytalanság szeszélyeivel?...

Miért is festette hajfűrtjeimet az idő fehérre? Miért is kellett a gyermekből férfinak s a férfiúból aggastyánnak lennie?!

Megöregedtem, és milyen hamar! Mintha csak tegnap lettem volna fiatal; mintha csak egy perez választana el ifjuságomtól, pedig bizony talán már csak egy pillanat van hátra, hogy megtörötten, elfáradva a sirba roskadjak le.

Csak egy pillanat, egy rövidke pillanat, és akkor — feledve minden!

A szemfödőre lehulló porszem s az utána gördülő rög, mily sok mindent is tud egyszerre eltemetni...

Szépesség, báj, szerelem, ifjuság, ábránd: mind, mind semmivé lesznek!

De mi is az élet?

Egy rövidke pálya a bölcsőtől a si-

rig, melyet mihamar kell megfutnunk: kevés remény a jövőben, kevesebb bizalom a jelenben s még csekélyebb megnyugvás a múltban!

Egy álom az élet, mely szédítő gyorsasággal röppen el fejtünk fölött; egy álom, melynek képei: az ifjuság és öregség!

Rövid az első, de édes, s minél mélyebb a második, annál nagyobb súlylyal nehezedik vállainkra.

Ifjuság! Boldog gyermeki idő! Egyedül te vagy az élet, mert az öregség, az már csak egy vezető-ösvény a halál kriptájába! — —

... Hab, képzeletem oly határtalan mohósággal vágy vissza a múltba!

Ujra kívánám átélni: a kevés boldog s az annál több boldogtalan, de mégis édes, drága ifjúkori percekert! Ujra akar-nám Őt látni, Őt az angyalt, kit a halál, e szivtelen mostoha képtel ki kérielhetlenül szerető karjaim közül!...

Látni akarom újra, akár élve: a boldogság pirjával, az életvidámság rózsáival orcáin; akár élettelenül: szederjes ajkával némán, mozdulatlanul a fekete ravatalon.

Hab, mintha csak szívemig mélyesztenének le egy tört, midőn e perczeket visszaidézem.

... Szeretett, egyetlen Hildám!

... Most is oly élesen, oly élesen látom halvány arczodat, mint akkor, a mi-

dőn tetemeid fölött nehéz, bánatteljes könyeket hullattam. Kedves, gyermeki vonásaid még most is szívembevéve, daczára a lettűnt sok esztendőnek, és szívembe lesznek véve örökre.

De miért is kellett nekem ujra a Balatonra kerülnöm?!

Talán azért, hogy ujra lássam hantodat, hogy ujra boruljak le sirhalmodra zokogva s hogy még inkább törjem meg a már ugys fáradt, nyugalomra vágyó testemet?

Vagy talán a végzet sodort ide, hogy ujra, még élesebben juttasson eszembe mindent s még jobban térje fel az a nélkül is sajgó sebet, melyre sem az idő, sem a magány, de még kevésbbé az évek végtelen, tovalebbent sora irt hozni nem tudott?

Hilda! ... Imádtott Hildám! Véled szállt sirba együtt minden reményem, boldogságom, vágyam!

Teged csak látni is elég volt nekem, hogy boldognak mondhasam magamat. Tiszta önzetlen szereteted egy egészen új világot alkotott meg kihalt-földben levő szívemben. Ábrándos elmálázó tekinteted új életre, új hívésre szólított fel.

Te öntöttél belém erőt, hogy küzdeni tudjak a léttel, hogy örülni tudjak a pillanat gyönyöreinek... Csacsogó szavad tiszta esengésű dallamod, őszinte ragaszkodásod s próbált gyermeki szeszé-

gek járványkórház, a kisebbek pedig elkülönítő helyiségek, — s minden község ezek felszereléseinek, ápolódnak és hullaházaknak készenlétben tartásáról.

5. A város, illetve járás területén lévő minden hatósági és magánorvos és minden szülész, külön egyénenként, a lakosság pedig közhírré tétel útján felhívandó arra, hogy általuk a legelső alkalommal észrevett gyanus, hasmenéssel vagy hányással járó megbetegedéseket a polgármesternél, illetve a községi bírónál azonnal bejelentésük.

A községi bírák kötelesek azon gyanus megbetegedéseket küldönc útján vagy táviratilag azonnal a főszolgabíró tudomására hozni.

A főszolgabíró vagy rendőrkapitány minden oly esetet hatósági orvos közbejöttével megvizsgálja s arról az alispánnak táviratilag jelentést tenni tartozik, kinek feladata leendő ezt nekem táviratilag bejelenteni.

6. Ugy ezen rendelet, mint a fentebb említett 5856/93. számú körrendelet végrehajtásáért első sorban a polgármestert, illetve alispánt, az egészségügyi szakfelügyeletet igénylő intézkedésekért a városi, illetve megyei tisztí főorvost, másodsorban a járási főszolgabírákat, rendezett tanácsú városok polgármesterét és járási, illetve városi orvosokat; továbbá a községi és körjegyzőket s az összes előjárókat teszem felelőssé.

A községi (kör-) jegyzők és községi bírák különösen az 1886. XXII. törvénycikk 95. §-ára hivatkozással felelőssé teendő, ugy ezen rendelet mint a fent idézett 5856/93. számú

rendelet tartalmának az összes lakossággal való megismertetéséért.

Jelen rendeletemet több példányban kinyomva, a végből küldöm meg a törvényhatóságnak, hogy azt a rendezett tanácsú városok polgármestereivel, a főszolgabírákkal, a hatósági, községi és körorvosokkal, a községi és körjegyzőkkel haladéki nélkül közölje.

Budapesten, 1893. évi július 9-én.

Hieronymyi, s. k.

Ugyanilyen körrendeletet intézett a belügyminister a városi törvényhatóságokhoz is mely a megyei törvényhatóságoktól eltérő hivatali szervezetre való tekintettel különbözik a fent közölt körrendelettel.

A pápai nunczius a magyar egyházpolitikáról. A P. N. tudósítója meginterviewolta Agliardi pápai nuncziust, ki a magyar egyházpolitikáról érdekes és fontos nyilatkozatokat tett. Signore Agliardi Bécsben időzik most, mint a szentszék bécsi követe fogadta kihallgatáson a P. N. tudósítóját. Hosszabb beszélgetés után, mely a magyar parlamenti pártok alakulására vonatkozott a nunczius ezeket mondotta: A szentszék a polgári házasságot semmi formájában sem fogadhatja el. Teljes mérvben ragaszkodunk ahhoz, hogy a katolikusok közt a házasság a templomban kössék, az egyház törvényei szerint s úgy magára a házasságra, mint annak következményeire nézve az egyházjog továbbra is érvényben maradjon. A tisztán materiális részt (örökség, hozomány stb.) azt szabályozhatják, amint tetszik, polgárilag; de a házasságot, mint sacramentumot — azt a szentszék örökké fenn fogja tartani és bárki ellen, minden rendelkezésre álló fegyverrel megvédelmezi. . . . Vasary kardinális most is csak oly instrukciókkal tért vissza Rómából,

mint első látogatásakor. Még csak szándéka sem lehetett neki a magyar kormány szószólójául fellépnie. A magyar főpapság és a szentszék közt az egyetértés teljes. E helyzet csak abban változhatott, hogy a magyar klérus ezután még erélyesebben fog fellépni jogainak megóvása mellett.

. . . Mi az ugynevezett kulturharczol nem keressük, sőt ameddig lehet, kerüljük. Remélem, sőt bizony hiszem, hogy Magyarország ettől a kalamitástól meg lesz óva. Higgyék el, hogy a kulturharcz nem fogna fejlészen az önök nemzeti törekvéseit, de sőt ennek óriás mérvben ártana. . . A szentszék rendkívüli barátsággal viseltetik Magyarországra iránt. En magam is alig várom, hogy lábamat magyar földre tehessem. Schlauch hiboros meghívott Nagyváradra. Bizonynyal meglátogatom ott ő Eminenciáját és pedig oly gyorsan, amint csak tehetem. . . A szentszék minden jogát tisztelt a magyar apostoli királynak. Készségesen fogadjuk el a kormány által ajánlott püspököket, csak egyre tekintünk szigoruan: hogy jó papok legyenek, szent emberek. Amire szükség van az önök szemünáriumaiban, az a szigorubb papi nevelés. E tekintetben már is sikerre vezető lépések tettek.

Majd a zágrábi érseki szék betöltéséről szólt a nunczius. Akit ő felsége ajánl, azt szívesen fogadjuk, mondá, nekünk mindegy horvát vagy magyar születés-e, nem is szeretjük, ha a papok sokat politizálnak.

Végre Strossmayerről szólva ezeket mondta:

— Strossmayer egy más aerából származik. Különböben ne tartsanak tőle. Nem árt ő a magyaroknak.

Különfélék.

— **A városi közgyűlésen**, melyet f. hó 13-kán tartottak, bemutatták a Ferenc-Jó-

lyeid mind-mind, téged csak becsülni, tisztelni és forron imádni tanították meg lelkeket.

Csak egy elvetett mosolyod is, már egy egészen új világot tárt elibém, a hol minden csodaszérű, rozsás-szinben tüdőkölt előttem.

Az a tudat pedig, hogy enyémmek mondhattalak, egyedül az enyémmek, én édes árvám, lelkeket szinte az egekig emelte fel.

Hívésre, reményre csak te tudtál felhívni, keserű perceimet csak a te jelenléted édesíthette meg.

Osztottál velem örömeimben, de hív társamul szegődöttél fájdalomaimban is. A mi nekem fájdalom volt, az volt a te bánatod is. Ha az én arcomon a vidámság sugara pajzánkodott, a te homlokod is mindjárt derültébbé lön. Ha engem a sors sújtott, együtt zokogtál velem, mert szived egygyé-fort lelkületemmel.

És ime, elvezetésed elég volt arra, hogy földönfutóvá, bujdosóvá tegyen, hogy meggyűlöltesse velem ezt a csunya világot s hogy kiölje bennem az élet, a lét utáni vágyat, szeretetet.

Lelki-fájdalmaim sulya alatt roskadtam ma is sirodra és zokogtam keservesen, tartózatlanul, mint egy gyermek. . . .

Hah, de miért is nem inkább én fő-

löttem terjesztette ki előbb végnálküli, örök álmat hintő szárnyait a titokzatos Sphinx; miért is neu inkább engem ragadott ki előbb a sors az élők sorából? ! . . .

Igy talán most boldogbamb lennék, így talán most te borulnál síromra s öntözéd drága könyeiddel a kezeid által szépen gondozott hantot; így talán most te kulcsolnád át roska lozó, szú-ette fejfámat! . . .

Oh, én szerencsétlen; oh, én boldogtalan! . . .

. . . . Hilda! Hilda! . . . — Szegény, árva gyermekem! . . .

Még most is oly élesen van emlékezetemben az a perc, lelki-küzdelmeim szörnyen sebző tusája, midőn az utolsó göröngy egy tompán koppanat szemfödődön. De még élesebben rajzolódik le előttem az a pillanat, boldogságom kezdete, mikor először meglátalak. . . .

Mintha csak tegnap történt volna, oly tisztán emlékezem reá.

Egy táncestélyen találkoztunk először s ha még jól tudom, egy fakón-vörös puha szőlén, vis a vis ülve, vártuk lázasan mindketten a szilajul-szólo cigány nótát. Én így olykor-olykor futólagosan és lopva, egy-egy szempillantást vettem feléd s nem győztem eléggé csodálni a rajtad elömlő báját és virágos, beszédes kedved . . .

Mintha csak most látnálak: karcos,

formás testedhez elvakítón fehér velencei csipkével szegélyezett, könnyű hab-ruha simult. Szőke, fodrozott hajzatod dusan és hullámszerűen omlott le bársonyos vállaidra. Picziny orcácskáid csattanósabbak voltak a hajnalban fakadt rózsabimbónál. Kerekre nyílt szemeid kedvesebbek, ábrándosabbak a lenvirág szirmainál s általában egész lényed csacsoágosabb az erdő ezer meg ezer cseisergő dalosánál.

Igen, igen soká tartott, amíg rázendítetek a táncra, de mi egyikünk sem vgyultunk el az előtünk fel, és alá hullámozó fiatalág közbe.

Téged nem tudom, mi tarthatott lekötve, de én, mint ösmeretlen nem keveredhettem közbe a karcos lebegő alakok soralba.

Sok vártatra, végre mégis, egy szivre szóló lassu csárdás rezgette meg a termet.

Hah, mint pezsdült fel erre mindenki ereiben a vér s hangzott el egy-egy szilajabb kurjantás a mámor-ítás, lebegő párok ajkairól. Mindenki tánczra perdült, téged is tovaragadtak, csak én maradtam ülve egyedül. És ezt a pillanatot feledni nem tudám soha: mintha csak valami tulvilági varázserő tartott volna lekötve.

S midőn már kijózanodtam kabultságomból, ki akartalak ragadni párod karjai közül, de nem volt hozzá elég bátorságom. Majd a finálé után gondolatok felkérni, de ekkor is meglelőztek engemet.

Most már mintegy elkeseredetter hanyatlottam le szőlém támlájára s tekintetem céltalanul tétovázott a ringó, kipirult

zsef laktanyában teendő építkezésekre vonatkozó terveket és költségvetést. Elfogadták őket.

Az export-gőzmalom ügyében az állaudó választmány javaslatát fogadtatott el, tehát a sinek az országúton s a városi faiskolán át fognak a malomból a vaspályáig vezetetni.

A Vadászskúrtól a Fratricsevic-féle telkig a köruton tervezett kockakövezést meghosszabbítják a Heindhofer-féle házig.

A sörház vízlevezető árkat kiépítik házáig.

Több más kisebb jelentőségű ügyet véglegzetek még és szabadságidőt engedélyeztek.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mészáros Lajos fehértompai állami főgimnáziumi rendes tanárt, ugyancsak rendes tanári minőségben a zombori állami főgimnáziumhoz helyezte át.

— **A megyei tanító egyesület** ez ideig nagy gyűlését hir szerint Zentán fogja megtartani.

— **Pályázat** van hirdetve második járásbírói áll. a bajai járásbírósnál. Jegyzői áll. a szabadkai törvényszéknél. Albírói áll. a szabadkai törvényszéknél. Irnoki áll. a szabadkai törvényszéknél. Továbbá Novoszellón rendőrzetűi, Mélykúton községi irnoki, Bajmokon községi végrehajtói állásra.

— **Gyászhir.** Schaffner István polgártársunk 51 éves korában f. hó 13-án elhunyt.

— **Áthelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Fodor Gyula zombori állami főgimnáziumi rendes tanárt a szatmári katolikus főgimnáziumhoz, Cseleki József lugosi állami főgimnáziumi igazgatótanárt pedig, a zombori állami főgimnáziumhoz rendes tanári szolgálatra helyezte át. — Fodor Gyula dr. távozását sajnálattal vesszük hírül, mert benne a zombori társaság egyik legrokonszenvesebb tagját veszít el.

— **Csöd.** Stieber Péter zentai bejegyzett kereskedő; megemgondnok dr. Beleszlyin Miklós; bejelentési határidő szeptember 7; a szabadkai törvényszék.

— **Titel község** jegyzőjévé Vraçarits Glisó kovil-szent-iváni jegyzőt választották meg egyhangulag.

— **Bács-Almás** a selyemgubók bevételeit most eszközlik s a tenyészők mintegy 40000 frtot nyernek a nyers gubóért. Az almási beváltó állomáshoz 9 község tartozik.

— **Kirándulás.** Azon kerékpározók, a kik a közös kirándulásoknál részt óhajtanak venni, jelentkezhetnek Mayer Károly zombori sport egyleti tagnál. — Hallomás szerint a helybeli kerékpározók több kirándulást fognak rendezni.

— **A bácsmezei kör elnöke,** Parosetich László, ki egyuttal az egyetemi kör jövő esztendei elnökjelöltje is, a minap Zomborban járt, hogy támogatást eszközöljön ki a fiatal egylet részére. — Meg vagyunk győződve, hogy az ügybuzgó elnök nem jart hiában.

— **Az Enders-féle cirkusz** a vármegyei épület háta mögött való téren most csütörtökön este kezdte meg produkcióit. A hölgyek közül Marianne kiszasszony vált ki különösen, ki nagy ügyességgel végzi mutatványait a száguldó paripa hátán. — Dupszky ur szintén figyelemre méltó. — A hat betanított pudli kutyásgáin különösen a gyermek-világ mulatott sokat.

Szépen sikerült a befejezéstül előadott nagy manőver is. A múltor naponta uj s aki szereti a cirkusz mutatványokat, az bizonyára élvezetét fogja lelmi az Enders-féle cirkuszban. Az első előadásokon nagyszámú közönség volt jelen.

— **Véres verekedés.** Vásár nem mulhat el a nélkül Ó-Becsen, hogy verekedés ne legyen. A mult vasárnap vásárkor is Kovácsév Niukov Iltia ugyanabba a sátorba jutott, a hol Stojnits Arzen is hütögette magát több rendbeli sőrökkel. Régi haragosok lévén valami házvétel miatt, perlekedést kezdtek, a mi verekedéssé fajult, a mikor Stojnits ellenfelét hátulról súlyosan megszurta. Kovácsévat haza, Stojnitsot pedig a börtönbe szállították.

— **A szabadkai polgármester sajtópöre.**

Mint Szabadkáról jelentik, a közigazgatási bizottság f. hó 12-kén délelőtt tartotta Vojnits István főispán elnöklele alatt rendes havi ülését, melynek legfontosabb tárgyát Mamusich Lázár polgármesternek írásban előterjesztett azon kérelme képezte, hogy a „Szabadkai Hírlap“-ban hónapok óta hangzó közigazgatási bizottság rendelje el ellene a fegyelmi vizsgálatot. Hosszabb vita után a közigazgatási bizottság nagy többséggel elrendelte Mamusich Lázár polgármester ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot. Ezen vizsgálat megejtésére pedig kiküldött egy dr. Guln György, dr. Milkó Izidor és Kovacsics Ágoston bizottsági tagokból álló vizsgáló-bizottságot, azzal a megbizással, hogy a jelentést és javaslatot a legközelebbi üléshez beterjeszték.

— **Adóügy.** Az Ujvidéken müködött adó-kivetési bizottság felsőbb helyről érkezett távirati rendeletre feloszlott, mert állítólag képtelen volt az előirányzott adóösszegeket kiróni. — Szűcs Károly kinostári előadó is elutazott. Mint hírlik a pénzügyi kormányzat egy újabb adó-kivető bizottságot fog egybehívni, és a felek kérelmeiket ott újabb előadhatják illetleg beterjesztetik.

— **Hymen.** Schlieszer Lázár f. hó 31-ikén tartja esküvőjét Bajsán Fürst Ilonka kisasszonnyal.

— **Embertelen fuvaros legény.** A szabadka-bajai országot kövezésén dolgozó fuvaroslegények egy tizenhét esztendőssz tisztelessége leányt mindenféle gunyvevekkel és gyalázó szavakkal bántottak. Úrge János, a leány apja, a ki ott dolgozott a közelben, védelmére sietett, s kérdőre vonta a legényeket. Az egyik tuvaros erre lovai közé csapott, s kegyetlenül elgázolta a szerencsétlen embert, a ki most a halállal vívódik. A garázda legényeket a csendőrség bekísérte.

— **Vesztett eb.** Uj-Verbáson a minap vesztett eb megmarot öt embert; egy férfit, meg négy gyermeket. A sérülteket a budapesti Pasteurintézetbe vitték.

arcokon, mert fájni kezdett nekem, fájni, végtelenül, hogy én itt mint ösmeretlen, mint idegen, olyannyira elhagyott, emelözött vagyok. De még inkább szorult el keblem, midőn megújultak előttem azon estek, a melyeken én is ünnepeket szoktam lenni s midőn szívembe tödultak az édes emlékek: mosolygó leány arcok, melyek én velem is nevetgéltek; karcu, hajlékony derekak, melyeket én is ölelhettem; bolondító szilaj nóták, melyekre én is tánczolhattam s a melyeket néha talán magam is huzzattam

Végtelenül fájdalmasan esett látnom, hogy a mig én így, észre sem véve, gondolataimmal tépelődöm, addig mások nevetgélve járják a tánczot, szilajul ugrának s boldogan suttogva simulnak imádottjuk kebeléhez

. Már-menekülni is akartam a vidáman zsiibongó tömeg közül, ha véletlenül meg nem pillantlak téged.

Ott rezegtél neki a nótának, a bálterem közepén, de csak így egykedvűen, igaz, hogy kipirult arczczal, de azért nyugodt és higgadt józansággal.

Ez egészen megnyugtatót: szívem halkan azt susogta: „Háttha talán még ő nem is választott volna!“ — És tejjesen igazza volt!

Ah, mint lestem erre a pillanatot, melyben felkérhetlek egy rövidke, csak egy picinyke tour-ra is.

Ez azonban sokára, nagyon sokára következett el. Egyik tánczos a másik után ringott tova, csak én voltam az az után-dúló, a ki közeledbe sem mertem menni,

de bambán ödelegtem el, a pazar csillámlással fénylő, tükörsíma bálterem egyik sarkában.

A fülledt levegő már-már fojtogatni kezdett; forró, kápos, elmámorított és kéjes illat csapkodta meg arczomat, midőn végre bátortalanságomon mégis csak győzött az elhatározás. A csárdást követő tipegőt már velem tánczoltad. Lassan, simán jártuk a termet körül, inkább elandalgóan, mint szenvedélyesen.

Boldog voltam, végtelenül boldog; legboldogabb valamennyi között!

Szerettem volna magamat ebben a pillanatban, valami vándor költéltánczosnak tudni, ki lovagnője oldalán elválaszthatatlanul tánczolja át fanyar életét, mint a nyomorúság ezen álarczozott és keserű iskoláját.

Hah, te aranyos köntösbe öltözött komédiás élet; te vigadva siró koldusképe az emberiségnek!

Most már nem éreztem magamat elhagyatottnak; édesebben csengett fülemba a nóta, lágyabban szongott körülöttem a hullámzó tömeg, mosolygóbb, kedvesebb volt minden arcz, ragyogóbb minden tekintet.

Most vettem vettem csak észre igazán, hogy én itt tulajdonképen, nem is vagyok olyan idegen, mint amilyennek magamat gondoltam. Hol itt lebbent el előttem egy ismerősebb alak, hol ott ösmergettem valakit kollégáim közül.

És nem is csalódtam!

Egymásután jaiettek velem kezét szorítani a régi, jó pajtások.

Ah, mint szeretném őket festeni, vidám tréfás hangon, ha nem dúlná lelkemet, a lettűn kedves napok borongós emléke.

Boldog ifjúkori percek!

Lajos! Jani! Rezső! Vajjon merre is sepert benneteket azóta a sors? Éltetek-e még, avagy rátok borult-e már a fekete föld? Oh u felejthetlen, kedves, jó cimborák!

A tipegőt szédületes keringő, majd négyes követte. Még most is oly élesen emlékszem visza, Ahg váltottunk egymással egy-két szót az egész négyes alatt, de te már megértettél engemet. A zajosan illeszkedő kolonne-okban gyöngéden szorítottam meg kacsódat. Ez volt az első szerelmi nyilatkozat. A mikorra pedig vis á vis kerültünk, akkor már kölcsönösen olvastuk ki szemeinkből érzelmeinket, melyek szívünk legmélyéből fakadtak. És minden egyes fordulónál erősebb és erősebb volt az a szenvedély, mely mindkettőnk kebelében honolt

Nevetni szeretnék az egykori gyermeki bohóságunknak, mint áruitek el magunkat lépten-nyomon, bár valójában egyetlenegy hangot sem ettünk!

Elkövetkezett a második négyes is s az éjféli finálét megelőző csárdás. Ezt már szenvedélyesen tánczoltuk, mintha csak lelkünket artartuk volna kirázní. Majd meg ringó léptekkel, féligmeddig tánczolv, mentünk a cigány elébe s ott rezegtünk csendesen, hallgatagon, egymás kebére simulva. Tekintettünk egymásba mélyedt s olykor-olykor önkéntelenül lebbent el ajkainkrol az: ihája-csuhája

... **Czukorgyár helyett**—téglyágyár részv. társaság. Az ősszei fővárosi és vidéki lapok azt a hírt közlik Szabadkáról, hogy ott cukorgyár részv. társaság van alakulóban. Egy szabadkai lap e hírt demontálja s megjegyzi, hogy téglyágyarat, nem pedig cukorgyárat alakítanak Szabadkán.

— **Havi vizsgálatok** Az újvidéki kerület r. k. tanítói elhatározták, hogy az évszázó iskolai vizsgálatokat, melyek a taneredményt úgy sem tüntetik fel, eltörlik s ezek helyett a havi vizsgálatokat léptetik életbe.

— **A szabadkai "torna-együt"** és az „Achilles sport-együt” versenybizottsága f. hó 13-án tartotta meg értekezését és ez alkalommal a palicsi orsz. jellegű torna-és athletikai viadalokat f. évi augusztus hó 6-kára írta ki. Ezáltal az uszó- és csónak-versenyek is meg lesznek tartva. A velocipéd-versenyek az angol aszfalt verseny pályán délután 4 órakor kezdődnek.

— **Radikális szerbek gyűlése.** Mint Újvidékről írják a magyarországi radikális szerbek f. hó 11-én Újvidéken népes értekezést tartottak, melyen megállapították a legközelebbi kongresszusi választások alkalmával követendő akcióit. Érdekes, hogy a radikálisok vezetői egymás közt összeveszték és Jovics, a „Zasztava” volt szerkesztője lapot is indított „Satrásza” címmel, melyben kegyetlenül gyalázza a többi korifeusokat; de a választási akcióban egyet-értének.

CSARNOK.

A hétről.

(Fővárosi levél.)

Sokan azt hiszik, hogy júliusban, mikor már a diákok sincsenek itt, az utcák megnéptelednek, vendéglők, kávéházak konganak.

Régóta figyelem Budapestet nyáron is úgy találom, hogy a fűrdő-szezon egyáltalán nem visz végbe pusztítást elevenségében. Budapest maga is fűrdőhely, a mire lassanként rá kezdenek jönni nemcsak a vidékiek, kik nyaranként elárasztyják a budai fűrdőket, de maguk a benszülőttek is.

Kétségtelen, hogy ebben a tikkasztó melegben nem kellemes az élet — nappal.

Az ittas nóta, olyan valami delejes álomba ringatott — údvöröl, boldogságról sottogtunk

A szünóra alatt karöltve sétálgattunk együtt. Csöndesen, szivszagatóan szólt a nóta, hogy színt' visszhangzott tőle a berek A szellő által elkapkodott egy-egy elhaló hang messze-messze rezgett tova, az erdő lombjai között . . .

És sohase tudnám feledni azt a nótát a melyre könybe lábadtak szemünk s a melynél egymás keblére borulva vallottuk meg egymásnak, hogy mindketten árvák vagyunk és szeretjük egymást.

Még most is fülemben cseng, annak a száraz hegedű-fának zokogása:

„Páros csillag az ég alján:

Egyik fényes, másik halvány . . .

Héj, nem is tudom, mi is fájt nekem,

Mikor azt a két csillagot nézem!” . . .

S a mióta elvesztettelek én kedvesem, én árvám, ez a bánatos dal volt reggeli és esti imádságom!

De hadd mondjam csak tovább!

A szünóra után még sok-sok mindenféle táncz következett el, a sorrendre már nem is emlézem egészen világosan, csak azt tudom, hogy a hűgyválasztásnál én voltam az első, kivel szédületesen keringőztél a teremben.

A harmadik négyest már nem veled jártam, de egy hozzád hasonló anygallal, unokahúgoddal Elizzelel.

Vagy talán nem is Eliznek hívták? De igen, annak; még emlékezem! . . .

Már a hajnali szürkület is lopva szűrődik be a bálterem ablakfüggönyein ke-

De azt gondolom, hogy falun sem az. Ám a fővárosban épp úgy, mint télen, nyáron is este kezdődik az igazi élet. Azok a páriák, kik egész napon át a bűrközből fogdoszák a legyeket, vagy az olvadozó aszfalton tűzik, hajszojúk egymást. Kerésven a mindennapi kenyeret: este, ha leszál a nap s fölygólnak lámpák és csillagok, új életre kelnek s vígan élnek világukat, főként ha az aszszony — fűrdő van.

A szalmaözegeknek áll a világ. Velük találkozol délbén, a vendéglők árnyékos udvarán, velük este az orfeumban, a czirkusban, a budai, ó-budai és városligeti szinkörben, velük késő este a dunaparti kioszkban, s bárhol találkozol velük, nem kell sajnálkoznod bus elhagyatottságukon . . .

A budapesti aszszonyok, úgy látszik, hitvesi kötelességüknek tartják vakációt adni a férjüknök, természetesen vakációt adván ezzel maguknak is. A legerősebb szerelem is megmelegszel, s hogy újra megerősödjék, annak csak egy orvossága van: a szalmaözegek. Az aszszony kurizáltat, a férj kurizál s közben irnak egymásnak áradozó leveleket. Mire beköszön az ősz s újra találkozunk, szerelmük a régi melegséggel támad fel tetszhalott álmából.

Télen át korántsem lehet oly sok férfit látni a vendéglőben és mulatóhelyeken, mint nyáron. Természetes, mert télben férjem-uramék otthon vacsoráznak, nyáron meg hazátlanul bolyonganak szegények . . . Innét van aztán, hogy bár sok ezer lélek hiányzik a fővárosból, nem tűnik fel a hiány, sőt azt hisszük, hogy Budapest népessége megszaporodott.

Azt, hogy hétről-hétre nem történik semmi nevezetes, szenzációs éppen nem: az újságíró népet éppenséggel nem éjt zavarba. Elmúltak azok a gyszos idők-mikor a fűrdő-szezon az újságoknak uborka-szezon volt. Nem hiányzik sem a országgyűlés, sem a delegáció, a napilapoknak napról-napra anyi az imivalójuk, hogy csak győzzék kiadni. Sőt merném állítani, hogy az újságok csak nyárbán igazán tartalmasok, mikor szünetel a politika, szünetel az egyestületi élet, nem olvasnak föl az akadémiában s nem tánczolnak a redoutban. Mikor evel az élet kint, sok oly dolgot ki kell adni az újságnak, a mi tulajdonképen csak egyeseket, vagy kisebb köröket érdekelhet, míg most mindezek a dolgok nem szorítják ki a lapból a tárczaközleményeket, melyek ma már a legna-

gyobb vonzerőt gyakorolják a közönségre.

Észrevehető már régóta, hogy a tárcza, bár a vonal alatt huzódik meg, fölébe kezd kerekedni a mérgezhangu vezércikknek; a publikum szivesebben olvas novelleket, csevegést, mint politikát, Maguk a vezércikkírók is érzik ezt s kezdenek könnyebb formát, tárczaszerű hangot használni, sőt Mezei Ernő, ez a kitűnő vezércikkíró nemrég a Magyar Hirlapban egy igen édes tárczában írta meg, hogy a vezércikk végét járja s ő maga is tárczaírónak készül fölesapni.

A politizálástól kezdünk eszmőrt kapni, a mi nem is esoda, látván hogy az elvi küzdelem leszorítják a személyes torzalkodások s pártok szakadtak szét, de úgy hogy még maga Kossuth Lajos édes apánk üzenetei sem tudják ismét összeforrasztani.

Nyilvánvaló, hogy a polgári házasságot a nemzet tulnyomó többsége akarja s im mégis úgy megzavaródtak az elmék, hogy ne mondjam: annyira meg vannak babonázva az emberek, hogy még azok is, a kik valóképpen egyet akarnak: egymás hájába kapnak, pusztítják, ölik egymást ellenségeink nagy gaudiumára. A polgári házasság kérdése foglalja le az elméket s most a jó meleg nyárbán sem pihen e miatt a politika s az aratók kaszájának pengése közé belezavar politikások hangos veszekedése s titulálván egymást — kofaszszonyok módjára — mindenféle ékes jelzőkkel!

Szekely Huszár.

A közönség köréből.*)

Tek. Szerkesztő ur!

F. hó 11-én a vasuti állomáson több küldeményt váltottam ki, melyekért a fuvardíjat hiány nélkül lefizettem, (külömben az árut nem kaptam volna meg.) Este 7 órakor felkeres engem az állomás főnök megbízásából Jankovich N. gyakoronok felvilágosítást kérve, hogy az nap délelőtt hogyan váltottam ki, mivel az állomás főnök urnak 100 fjt hiányzik a cassából. Midőn kellőleg felvilágosítottam, eltávozott Éjjel 11 órakor házmotózást tartanak nálam, reggeli 2 óráig minden eredmény nélkül. De ez nem volt elég. Másnap midőn teendőim elvégzése végett ismét állomáson időz-

*) E rovat alatt közlötteként nem vállal felelősséget a szerk.

resztül s mi még mindig szilajul jártuk a tánczot.

Végre elkövetkezett a búcsúzó is . . . Hazafelé indultunk . . .

Haragosan dübörögve zakatolt a vonat, melyen a hegyen lefelé jöttünk. Sűrű füstgomolyokat fűjt ki gyonrából a gépezet, melyek a tisztá, úde reggeli légben ezer meg ezer karika-parányokra oszlottak... Reggeli hét óra lehetett: mikorra a hegy lábánál levő indóházhoz érkezünk....

A főváros utcáiban már robozva száguldtak tova a kocsik s élénken zsirogva sürgölődtek az emberek; minket azonban senkiesem látszott észrevenni. De mégis! Egynemély helyen bambán állott meg egy-egy kisebb csoport s egygyűűen meresztve reánk álmos szemekt, majd nem elnyelt tekintetével.

De vajont ki gondolta volna, hogy a mi keblünkét oly végtelen boldogsággal tölti el, csak az imént fakadt szenvedélyes szereltem? !

Oh, kedves, gyermeki évek! Hónapok jöttek, övek multak, mikor utjolg találkozhattam veled Hilda! . . .

De mily kegyetlen a sors: akkor szakított ki karjaim közül, mikor már jegyesem, örökké felejthetetlen imádtott arám voltál! . . .

Hah, mint marja szívetem a benső lelki-harc! . . .

Élethalál-tusára száll bennem a mult s jelen! . . .

Boldog ifjúkori évek, miért is tűntetek ti le; miért is röpöptetek ti tova?! . . . Hah, midőn így visszasírom a multa-

kat, keblumre szeretném zárni az egész mindenséget s szemébe kacagni a gyűlölt világnak, hadd tudná meg, hogy még lobban keblemben a régi láng és hogy szívem sem kihál meg. De sirni is szeretnék, sirni keservesen, szivszagatóan, hadd szánna meg mindenki, mint egy elaggott, életunt, gond-ktől megtörtött ősz férfút... Ugy-ugy, sajogj te szív, hiszen jövőd nem rejt már több vigaszt! . . .

Áldoztam emlékednek szeretett Hildám! Szívemből szagattam ki e gondolatokat, melyekkel a multat visszasírtam... Lehet, hogy talán inkább áztathattam volna könnyeimel kis naplóm elsárgult lapját, ha rájuk talán végőráidat, az én kintoljes perczimeit jegyeztem volna le, de évek hosszu során már annyit túrtam, oly végtelen sokat szenvedtem, hogy könnyekben csak lelkemnek megpihenni a megsírtott örökökn, mint a fájó, kínos gyászemlékek! . . .

Reszkető kézzel írtam le minden bett s mondhatom közbe-közbe forró könyveket hullajtottam e sorokra. De nem is lelhető fel bennük egyetlenegy gondolat sem, melyet talán a visszaemlékezés kegyeltes szavaival szépitettem volna. Oly híven változtam mindent, mint amilyen keserűen csak tudom a zordon valót festeni. S ha tudnám imádtott gyermekem, hogy te még az élők sorában vagy, csak téged kérnélek fel: ne ítélj el engemet azért, hogy erős vonásokkal találtam vázolni az életet. De minthogy te már nem nyugtathatód szémeidet ezeken a szeretekszájt

tem, az állomásifőnök újólag kérdőre von engem, hogy a néki hiányzó 100 frtot én hová tettem? Visszaautasítottam a gyanúsítást, mire Jankovich N. gyakornok felugrik torkon ragad és fojtogatni kezd. Szerencsémre a fojtogatás közben márok is az irodába jöttek és ekkor elengedett, különben annak lettem volna kitéve, hogy egy szolgálatban levő vasuti gyakornok az állomásifőnök jelenlétében a hivatalos irodai helyiségben megfojtott volna.

Ez tek. szerkesztő úr 1893. év július hó 12-én, a m. á. v. zombori állomásán történt Evvel cézalom csak az, hogy a tisztelt szállító közönséget figyelmeztessen, hogy a vasuti teendőik elvégzése alkalmával kellőleg elkészülve legyenek, nehogy a megfojtás veszélyének magukat kitegyék.

Zombor, 1893. július 14.

Teljes tisztelettel:

Schäffer József.

Irodalom, művészet.

A „Képes Családi Lapok“ legutóbbi számának tartalma a következő: Az agyagosi hid. (Elbeszélés). Irta Sziklay János. — Egy rózsát láttam. (Költmény). Dombay Hugótól. — A megáldott meny. (Elbeszélés). G. Büttner Juliától (Folyt. és vége). — Félvér. (Kritikacikkik Prém József regényéről, mely az „Athenaeum“ irodalmi Társulat kiadása, 1893. — Egy epés galamb. Dombóváritól. — Bölös mellett (Költmény). Güncz Lajostól. — Cserélés család. (Vig beszély). Hamvay Károlytól. — Teck herceg magyar származása. — A boldogság virága. (Elbeszélés). Verner E.-től Fordította R. Bemiczky Irma. (Folyt.). — Humor. — Mindenféle: Tarsai fürdőlevél, T. M.-tól. — Képeinkhez. — Irodalom. — Ertesítő. — Elhunytak.

Az athenaeum Képes Irodalomtörténetéből (szerk. Beöthy Zsolt), mely a tartalom és illusztrációk egyre fokozódó gazdagságával minden két hétben pontosan megjelenik, ezúttal már a 7-ik füzet hagyta el a sajtót. Ebben Szilády Aron folytatja az előbbi füzetben megkezdett ért. kezését a XVI. sz. lyrai költészeiről; Kardos Albert külön czikkben foglalkozik Balassi Bálintnak e kor legiválóbb lyricusának kalandos életével s költészetének fejtegetésével; Badics Ferencz a XVI. századi elbzező költészeiről ír; bevezetőleg kimutatja a virágzásra ható okokat, szól a lantosokról és he-

gedősökről majd külön csoportokban a bibliai elbeszélésekről (Farkas András, Sztárai Mihály stb.), a történeti énekköltésről (itt Tinódinák jut előhely), a magyar mondákról (részletesen a Toldi-mondáról, Szilágyi és hajmási történetéről) s végül megkezdli a regényes vagy szépirodalmi fejtegetését. E tudományos alapon, de a nagyközönség által is élvezhetően irt czikkeiben élénken rajzolódik előnk a mozgalmasszáad egész irodalmi élete. Különösen tanulmányosá teszik e szemléletet a nagy gondal és izléssel összeválogatott illusztrációk: Heltai Zsoltárkönyvének s Balassi első (s egykorú kiadásban egyedüli) művének, a szülei vigasztalására fordított Beteg lelkének két-két kis lapja, továbbá Esztergomvára és a sztabmli Héttorony, amaz Balasi harczáról, emez anyi jó hazafi keserves rab-szágáról emlékeztető; érdekes egy XVI. sz.; lantosnak képe is; mutatványok vannak továbbá Tinódi Egervárból (az eredeti hangjegyekkel és Bartalus átirásában) s Hadnagyek tanúsága egzkortú másolathoz; Illosvai Tholdijának címűjé a legrégibb fennmarad kiadásban (lavas párviald) stb. Külön mumentekletöl Köpes Krónikának 5-ik lapja van a füzetbe csatolva. E lap, mely az initialában Hunor és magyar származadását ábrámsátik, s míg amaz a középkori miniatúr-festésnek, a másolat a nyomdai technikának valódi remeke. A fönlapon megvyn a latin szöveg magyar fordítása s így tartalmilag is érdekés. Bár az ily reproductio rendkívül költséges, az Athenaeum mint kiadó, a későbbi gúzetekhez még több nagydíszú mellékletet bészul adni. ezzel viszonzóván a közönségnek azt az áldozatkészségét, melylyel e házagypólvó vállalatot már eddig is oly kitűnőtelőleg felkarolta. A képes irodalomtörténet e. 20 füzetben adatik ki és minden Könyvkereskedésben kapható. Egy-egy füzet ára 40 kr. Előfűzetés 10 — 10 füzetre legcz szerzében a kiadóhoz (Athenaeum Könyvkiadóhivatala, Budapest, Ferencziek-Tere 3.) küldhet.

Jókai Mór képes újszkiadásának nyolczadik füzete most hagyta el a sajtót. Ezen füzet, mely a Magyar Náhob folytatását tartalmazza, a szövegképeken kívül ismét egy szines aguarellképet is tartalmaz. Az eddigi 8 füzetben már 4 ily aguarellt nyújtott a kiadó s a következő füzetekben tovább 4 szines aguarellképet várható. A képek a diszkret szinezés, művésziesség felfogás és tökéletes reproductio remekeinek mondhatók. A Magyar Náhob ezen teljesen elkészül s az ünneplésnek egyik legszebb emléket fogja képezni. Egy-egy füzet ára 40. Kapható minden könyvkereskedésben,

Szerkesztői izenetek.

Általános kérelem. A lapba szánt közleményeket kérjük legkésőbb szerdán és szombaton délután 4 óráig beküldeni, mivel máskülömben a következő számra maradnának s amennyiben idejüket múlnak, egyáltalán nem is lennének közreadhatók.

Kérjük továbbá, hogy a lapba szánt minden közleményt, hirt stb. a papír egyik oldalára írják t. dolgozó társaink s a másik oldalt hagyják üresen.

Crispus. — Akihez a gyönyörű epistola címeze van, az most Norderneyben hűsöl. — Köszönettel vettük és sietünk azt közreadni.

K. S. Köszönjük a szives figyelmeztetést. Laptársainkat magunk is olvassuk s így nem került el figyelmtünk az izetlenkedés. Azonban aki magyarul olvasni tud, láthatta, hogy tudósítást adunk a közgyűlésről s így egészen fölösleges az említett lappal polemia bocsájtkozni. Nem tartjuk hivatásunknak, hogy hasábjainkat ilyen vidékieskedéssel töltsük meg. Már mi majd csak a magunk izlése szerint végezzük a dolgunkat. Ismételen köszönet.

Nyilttér.*)

A legjobb és legértekezősebb
ÜDÍTŐI,
mely min azstali ital külböben kedvelt és borral, cognac-
kal vagy nörvényi szörpökkel vegyite kitűnő itál vegyü-
ket ad.

MATTONÉ
GLESSHUBLER
szines és fekete
SÁVANYÓ-KÖNYV

oltja a monajat, hűsíti és felhűsíti egyaránt. A legjobb szer a
nyári hónap tiktarzó hatása ellen.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

kézvonásokon, melyek egy gondoktól megtörött galambosz agasztvány lelkivilágának hiv képét adják, szölok mindazokhoz, kiknek talán idővel, évek multán kezébe kerülhet ez a kis napló:

Ne csak futólagosan olvassátok el e sorokat, hanem sokszor, igen sokszor, ha itélni akartok felettem!

Igaz, hogy lemondó és elkeseredett hang vegyül el gondolataimban, de azért oly ószintén szóltam, mint amily ószintén és igazán csak szívöböl lehet szólani...

Ti még nem éltetek, ti még nem tudjátok mi az élet. Ha majd nektek is nyolczvyan súlyos esztendő nehezedik vállaitokra, akkor számoljatok a léttel...

Ifjú szívnek a jövendő mindig csak rózsás tündérek marad, de ha már átélte s kijózanodik ábrándjából, akkor veszi észre végtelen csalódását.

Az ember élete nem egyéb a nyomorúság iskolájánál: folytonos küzdelem, örökös csalódás s kevés öröm között kétszer annyi bu.

Ez valójában az élet.

Nem is azért születünk mi meg, hogy suttogó szellőszárnnyakon a boldogság balzsamos viányait szagolozzunk be, de azért hogy a nélkülözés és verejtékes kereset tuskével kirakott ösvényeit tapossunk le!

Az ember élete valóságos komédia, mely a világ nagy szinpadján játszódik le. És sajátgós: minden esetben mi magunk vagyunk a tragikumnak hősei, de magunk vagyunk szemléelői is. Mi magunk kacsagunk, ha kell, de magunk is fanyarodunk el, ha szükséges...

S ime a keserű igazság: mindig csak a helyzet körülményei szerint kell forgatnunk köpenyeinket, ha azt elérni kívánjuk, amivel jövünk kecsgetett s a mit oly könnyen véltünk megszerezhetőnek. Nem mi vagyunk tehát a perz urai, de a pillanat maga tesz minket rabszolgáivá. A szerencse somminket közelit meg, de mi futunk utána vakon, s mily sokszor egészen céltalanul.

Nem ad ez a világ semmitsem, csak csalogat, hiteget s ezen ördögi játékát addig űzi velünk, míg magunk is tisztán látunk át a valón.

Szerelem, boldogság, megnyugvás, öröm, vigasz, — mind-mind csak hiú ábrándok. Kin, bú, fájdalom, gyötrelme — ezek az életnek igazi képei.

Nem is üdvözit semmiesem ezen a világon, ha csak nem a hit, melyben még némi megnyugvást lehelünk fel, ha már mindent el is vesztettünk, és a remény, mert ha már a kétségbeesés szélén is állunk s nincs is mit remélünk többé, azt

az egyet még mindig remélhetjük, hogy újra fogunk remélni. S mégis, mily különös: addig boldog csak az ember, a mig nem születik meg szívében a remény s a mig nem fogékony a hit iránt. Mert abban a pillanatban, a midőn már mindkettőnek tudatában van, egyszerre veszi kezdetét a lelki-tusa is és az élet küzdelme.

Igen, a lelki-tusa és az élet küzdelme uralja az embert, azt az embert, a ki alkotó része a végtelen mindenségnek s legparányibb haszontevő atomja az óriási semmiségnek.

Ilyen az élet! De ezt a meggyőződést nem az átél csapongó, fiatal évek szülik, de eredményezik az idők hosszú során át érelet beható tapasztalatok.

E kis naplóm elsőrgült lapjain is, — mely örömeimnek, fájdalmainak hiv tolmácsa, — nem a világ-gyűlölet, nem is az olyannyira kétségbeesett pesszimizmus van lefestve, de a tapasztalatok végtelen sora, melyek arra a meggyőződésre s arra a keserűen fanyar szavakra fakasztanak, hogy az ember élete annyit sem ér, mint egy ut szélén talált, rostokra bomlázó rongydarab, vagy mint egy elmálló, hasznavehetetlen fércz-fonál!...

H i r d e t é s e k.

1538/1893. 5588 1—2

Farm-rendszer szerinti hasznóbérletek.

A nagy-kövesi vallásalap uradalom tulajdonát képező s alább egyenként felsorolt birtoktestek — és pedig:

1. Temes megye Ikloda község határában fekvő 603. hold szántó, 48⁶²/₁₀₀₀ hold rét, 52⁰⁰³/₁₀₀₀ hold legelő, 41³³⁵/₁₀₀₀ hold földadó alá nem eső, összesen **745 hold**;

2. Román-Sztamra község határában fekvő I. számú 417⁷³⁵/₁₀₀₀ hold szántó, 57⁸⁰⁰/₁₀₀₀ hold rét, 17⁸⁰⁰/₁₀₀₀ hold legelő, 2³⁵⁰/₁₀₀₀ hold utak, összesen **493⁰⁸⁷/₁₀₀₀ hold**;

3. Román-Sztamra község határában fekvő II. számú 417⁷³⁵/₁₀₀₀ hold szántó, 57⁸⁰⁰/₁₀₀₀ rét, 17⁸⁰⁰/₁₀₀₀ legelő, 2³⁵⁰/₁₀₀₀ utak, összesen **494⁰⁸⁷/₁₀₀₀ hold**;

4. Berény község határában fekvő I. számú 492¹²⁰⁵/₁₀₀₀ hold szántó, 63¹⁰/₁₀₀₀ hold rét, összesen **556³⁰/₁₀₀₀ hold földék folyó 1893. évi október hó 1-től 25. évi időre zárt ajánlatu versenytárgyalás útján hasznóbérbe adatrak.**

A zárt ajánlatu tárgyaláson mindenki részt vehet, a ki sem atyai, sem gyámi hatalom, sem gondnokság, sem valamely büntény miatti vizsgálat alatt nem áll, és a ki szakképzettségét, valamint azt, hogy a folytatandó mezőgazdasági üzemhez szükséges forgó tőkével rendelkezik, kimutatni képes.

A zárt ajánlati tárgyaláson nem vehet részt oly egyén, a ki a köz-alapokkal hátralekös tartozásban van, vagy a közalapokkal bármilyen címén és okból perben áll.

Az 50 kros bélyeggel ellátandó és a fentebbi kelleketez igazoló bizonyítványokkal felszerelt írásbeli zárt ajánlatok, és pedig minden egyes bérbeadandó jószágtestre nézve külön-külön, s a boríték czimlapján annak hogy mely jószágtestre vonatkozik, kiintézésével, folyó évi július hó 25-ik napjának déli 12 óráig a **buziási közalap-ker. főtisztosághoz nyújthatók be.**

Ezen fentebbi ajánlatban, melyhez bantapénz gyanánt a hasznóbérbe adandó birtoktest minden holdja után 2 frt, szóval két frt csatlólandó azon kijelentést melletti, hogy a képsített ajánlattevő a bérleti feltételeket ismeri és azoknak magát teljesen aláveti. A bérbevevő ajánlatában a megajánlott évi hasznóbért nemcsak számokkal, hanem betűkkel is pontosan és olvashatóan tartozik kimű, továbbá nyilatkozni az irányban, hogy kötelezi magát a megígert hasznóbért az első 10 év lefolyása után 20%-al feljavitatni.

A fentebb megjelölt határidővel később benyújtott, vagyis a megjelölt kelleketez elterő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A versenyzők közötti korlátlan szabad, választási jog a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak tartatik fenn.

A pályázási feltételek és a kötetendő hasznóbéri szerződés a bérletre — versenyzőket az alárástól kezdve azonnal, a bérbeadó uradalom azonban csak a jóváhagyás napjától kezdve kötelezi.

A részletes hasznóbérleti feltételek a buzai közalap, ker. főtisztoság hivatalánál, a nagy-kövesi és a török-szákosi urad. ispánoknál a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Buziáson, 1893. évi július 2-án. M. kir. közalapítványi ker. főtisztoság.

BRUCK és SCHLEIFER

ZOMBORBAN

(főutca Sztójkovits féle ház)

ajánlják teljesen ujonan fészert

KÖNYVNYOMDÁJUKAT.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkák elkészítését, úgy mint:

árjegyzékek, alapszabályok, részvények, betétkönyvek, váltó-úrlapok, czimkék, körözvények, röpiratok kisebb-nagyobb művek, üzleti könyvek, tabelláris munkák **falragaszok** és **gyászlapok** a lehető leggyorsabban és legjutányosabb árak mellett.

➡ Vidéki megrendelések különös figyelemmel gyorsan eszközöltetnek. ➡

Azon szülők, akik fiaikat **felsőbb** osztályokról **egyebütt** letendő magánvizgára **rövid idő alatt** előkészíteni óhajtják, forduljanak Landesmann Lipót polg. isk. igazgatóhoz Szabadkán. 4—4

A

világ legjobb söre

Valódi pilzeni és valódi müncheni (Bürgerbräu) sört

küld szét üvegekben

Strassniczky B.

cs. és kir. szabadalmazott sörnagykereskedése

Bécs-Oberdöbling.

Egyedül és segély
biztos

elvezett vagy elgyengült férfi-rónél (Impotencia) az új cs. és kir. szabadalmazott készülekkel. Eszre nem vehető, költséges, jóállás mellett ártalmatlan, kellemes az ingerlest kizáró gyógymód.

Hírneves tanárok elismerő okiratai és legmelegebb orvosi ajánlatok.

Teljesen felgyógyultak háliaratainak ezrei eriek nélkül ajánlják használatát.

Postai szétküldés és csomagolás titoktartó. Tartalom és szállító ki nem vehető.

DR. CARL ALTMANN
Wien, VII. Mariahilferstrasse Nr. 70.
Rópiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Eredeti párizsi

gummi és hal holyag a legkitűnőbb és föltűlmulhatlan minőségben tuczonként 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 forint.

A szállítás pontosan és titoktartás mellett eszközöltetik e szakmában az első és legjobb hírnévben álló cég által. Legszebb és legelőzékenyebb szolgáltatás, és végre kimerítő árjegyzék, mely zárt borítékban küldetik szét.

REIF J. specialista által
BÉCSBEN, IV. Margarethenstrasse 7.

KLYTHIA a bőr ápolására
az arczór szépitése és finomítása
ZSIRPUDER Legelegánsabb fehér, rózsaszínű vagy sárga színű toilette-, bál- és salonpuder.

Vegyileg megvizsgálta és ajánlta
DR. POHL J. J., cs. kir. tanár Bécsben.

Elismerő levelek a következő hölgyektől:

TAUSSIG GOTTLIEB Wolter Sarolta, a cs. kir. udvari színház tagja Bécsben.
finom Beeth Lola, a cs. kir. udvari opera tagja Bécsben. Schläger Antonia, a cs. kir. udvari opera tagja Bécsben. Palmmai Ilka, a Theater a. d. Wien tagja Bécsben. Odilon Ilona, a Deutsches Volkstheater tagja Bécsben. Ernest van Dyck, a cs. kir. udv. opera tagja Bécsben stb. stb.
Kapható a legtöbb illatszer-üzletben és gyógyszer-tárban.

TOILETTE SZAPPANOK és **ILLATSZEREK** gyára.
Főraktár: BÉCS I. Wollzeile Nr. 3.

H I R D E T M É N Y.

BÁCS BODROGH MEGYEBELI

Ó-Kanizsa nagyközségben a községi VI. osztályu polgári fiu-iskola

első osztálya folyó évi szeptember hó 2-ik napján nyílik meg, míg a többi osztályok az évek egymásutánjában állittatnak fel.

Ezen polgári iskolában már az első osztálytól kezdve mint rendkívüli tantárgy a latin nyelv, harmadik osztályától kezdve mint rendkívüli tantárgy a francia nyelv is tanittatik, mi által a tanulók a negyedik osztály végzetével úgy a főgyimnázium mint a főreáliskolák V. osztályába átléphetnek.

Ó-Kanizsa nagyközség Szegedtől 33, Szabadkától 39 és Zentától 21 kilométerre fekszik a Tisza jobb partján és a bács-bodrogh megyei helyi érdekű vasut állomása; miért is ezen városokkal közvetlen vasuti összeköttetésben áll, de egyszersmint gőzhajó állomással is bír.

Lakosságának száma 15494 lélek, akik közül 14585 katolikus 524 görög n. e. 385 Mózes vallásu.

Lakosságának nyelve kizárólag magyar!

Pósta és távirat hivatal!

Gyógytár!

Az egészségügyet három orvos gondozza!

Négy ártézi kut kitűnő ivóvizet szolgál!

Üdülést a diszes és árnyas népkert nyújt!

Minden utca téglaárjárdával bír, az utak nagyobb része koczka kővel burkoltak!

Vidéki fiuk elhelyezését az iskolaszék közvetíti és minden irányban felvilágosítással szolgál a polgári iskolaszék elnöke: CSUKA SANDOR ur.

Beiratás Augustus hó 26-tól 30-ig.

Kelt Ó-Kanizsán, 1893-évi június hóban.